

Pyöräily on saarella suosittu harrastus.

Lumoava Jersey

26.1.2025 12.00

Britannian Kanaalisaariin kuuluva Jersey on vain parinkymmenen kilometrin päässä Normandian rannikosta. Saari on kiehtova yhdistelmä

peribrittiläistä kulttuuria ja pikanttia mannermaisuutta.

Teksti ja kuvat: KATARINA BOIJER

Pienelle saarelle vyöryy vuosittain 800 000 matkailijaa, joten varsinkin kesäkuukausina paikka voi tuntua ahtaalta. Silti sieltä löytyy hiljaista maaseutua ja kävelypolkuja, joille voi paeta ihmis- ja automassoja.

Suomalaisillekin tuttu televisiosarja *Bergerac* kuvattiin Jerseyllä vuosina 1981-1991. Vaikka sarjassa etsivä hurjasteli mutkaisia pikkuteitä Triumphillaan, saarella ei voi kokea vauhdin hurmaa - siitä pitää huolen tiukka viidenkympin nopeusrajoitus.

Pienellä saarella riittää tekemistä ja nähtävää moneksi päiväksi.

Saariparkaa on kuritettu niin viikinkien, roomalaisten, anglosaksien, normannien kuin saksalaismiehittäjienkin toimesta.

Jersey kuului muinoin anglo-normanniseen kuningaskuntaan, mutta vuonna 1204 paikalliset asukkaat saivat valita, haluavatko he kuulua Englannille vai Ranskalle. Englannin kruunu veti pidemmän korren ja Ranskasta tuli vihollinen seuraavien 650 vuoden ajaksi.

Vuonna 1649 Englannin kuningas Kaarle menetti päänsä ja hänen poikansa pakeni Jerseylle. Saaren kuvernööri kruunasi pojan uudeksi Kaarle II kuninkaaksi. Palkkioksi kuvernööri sai palan maata uudelta mantereelta, jonne hän myöhemmin asettui. Näin syntyi Yhdysvaltain New Jersey.

Suurimman jäljen Jerseyn saareen jättivät saksalaismiehittäjät. Saari vallattiin Hitlerin käskystä vuonna 1940, josta se vapautui viiden vuoden kuluttua. Vapautuksen päivää juhlitaan näyttävästi edelleenkin.

Saarelle tuotiin tuhansia orjatyöläisiä ja sotavankeja Espanjasta, Ranskasta, Puolasta ja Venäjältä rakentamaan vartiotorneja, tunneleita ja maanalaista sairaalaa.

Monet saarelaiset piilottelivat vankeja, vaikka seurauksena oli kuolemanrangaistus. Myös radion omistamisesta seurasi passitus Saksan leireille. Miehitys oli raskasta aikaa ja vuonna 1944 koettiin lähes nälänhätä. Polttoainettakaan ei ollut ja polkupyöristä taisteltiin verisesti.

Korvikkeina kekseliäät asukkaat joivat herneenpalkoteetä ja tammenterhokahvia sekä tupruttelivat ruusunlehtitupakkaa.

Apuun tuli Punaisen Ristin lähettämä ruotsalaisalus Vega, joka toi laivalastillisen elintärkeitä tarvikkeita.

Saksalaisten jättämät rakennukset ja tunnelit on jätetty paikalleen historiallisina muistomerkkeinä.

Patikointi ja pyöräily ovat niin paikallisten kuin matkailijoidenkin suosiossa. Kävely- ja pyöräreiteillä voi tehdä nopean lenkin tai ajaa vaikka 64 kilometrin matkan saaren ympäri. Pyörävuokraamoja on useita. Bussiliikenne toimii hyvin ja siihen kannattaa turvautua, sillä tottumattomalle kiharaiset pikkutiet, vasemmanpuoleinen ja vilkas liikenne voivat tulla shokkina. Reippaimmat toki pyöräilevät tai kävelevät joka paikkaan.

Karu ja jyrkkä pohjoisrannikko sekä sen huikaisevat kalliopolut houkuttelevat kovakuntoisia kävelijöitä.

Uintia ei kaikilla rannoilla suositella voimakkaiden pohjavirtausten vuoksi, joihin vaikuttaa 12 metrin vuorovesivaihtelu. Vesi nousee useita senttejä minuutissa ja sen nopeaa nousua on jännittävää seurata.

Saarella on myös golfkenttiä, ratsastustalleja sekä tenniskenttiä. Erilaisia vesiurheilumuotoja voi myös kokeilla, surffauksesta banaaniveneilyyn. Sukellus on erityisen antoisaa, koska saarta ympäröivät karikkoiset vedet ovat aiheuttaneet lukemattomia haaksirikkoja vuosisatojen aikana.

Saari on kuuluisa veropakolaisparatiisi ja miljonäärien hulppeiden huviloiden tuijottaminen on sekin hauska harrastus.

Syöminen on Jerseyllä suuri ilo.

Alhaisen verotuksen lisäksi asukkaita hemmotellaan



Elizabeth-linnaan voi laskuveden aikaan kävellä. Nousuveden aikaan paikalle vie vene.



Orgueil-linna on Jerseyn suosituin nähtävyys.

olemattomalla arvonlisäverolla, joten ulkona syöminen on huomattavasti halvempaa kuin muualla Britanniassa.

Ravintoloita saarella on yli 200. Valinnanvaraa on brittipubeista ja ranskalaisbistroista aina huippuluokan ravintoloihin. Kolmen ruokalajin, Michelin-tähden arvoinen ateriakokonaisuus irtoaa alle sadalla eurolla. Täyttävää pubiruokaa saa pikkurahalla.

Ranskalaisuus näkyy ruokalistoilla, joilta löytyy sammakonreisiä, kyyhkystä ja hanhenmaksaa.

Lähes jokaisen ravintolan listalla on mereneläviä; rapuja, hummereita, ostereita, simpukoita ja kaloja.

Teenjuonti on Britanniassa vakavasti otettava asia, joten kello viiden teetä on tarjolla teehuoneissa sekä hotellien ravintoloissa. Haudutetun teen kanssa tarjotaan kakkuja tai skonsseja hillon ja kerman kera.

Jerseyn kuuluisimmat kulinaariset tuotteet ovat merilevällä lannoitettu Jersey Royal -varhaisperuna, jota viedään manner-Englantiin jo huhtikuussa sekä oman lehmärodun tuottama paksu, kermainen maito.

Koska arvonlisäveroa ei ole, myös ostosten teko on halpaa. Matkailijat haalivat ennenkaikkea hajuvesiä, kosmetiikkaa, vaatteita, laukkuja ja kelloja.

Paikallisista tuotteista suosittuja ovat keramiikka ja villapaidat. Kutomista on saarella harjoitettu vuosisatoja, myös miesten toimesta. Kutominen oli niin suosittua, että se kiellettiin 1600-luvulla sadonkorjuuaikaan. Jerseyn villapaidat ovat paksuja ja värikkäitä.

Myös sisustustavaroita, makeisia ja hilloja kannattaa pakata tuliaiskassiin.

Tullimääräykset täytyy pitää mielessä, koska Jersey ei kuulu Euroopan Unioniin.

Sotaisen historian takia rannikko on ryyditetty valtavilla linnoilla ja saksalaisten torneilla. Linnoista suurin ja kaunein on Mont Orgueil, joka on remontoitu viimeisen päälle.

Pääkaupunki Saint Helierin edustalla on viehättävä Elizabeth-linna, jonne voi kävellä laskuveden aikaan, muulloin sinne vie vene.

Kansallismuseo kertoo saaren vaiheet esihistorialliselta ajalta nykypäivään. Sen lähistöllä on merimuseo, jossa saaren merelliset juuret tulevat hyvin esille. Ja kaikkeen saa koskea!

Lisäksi Jerseyllä on maailmankuulu eläintarha, joka taistelee uhanalaisten eläinten puolesta, viktoriaanisia kauppahalleja, puutarhoja, viinitila, keramiikkapajoja sekä majakoita. Saksalainen maanalainen sairaala ja kilometrejä pitkät bunkkerit ovat mykistävä kokemus.

FAKTAT JERSEY

Sijainti: Ranskan edustalla Kanaalisaarilla
Pinta-ala: 116 km²
Asukasluku: 99 500
Pääkaupunki: Saint Helier
Kieli: virallinen kieli on englanti, paikannimet ranskaksi
Valuutta: Englannin punta (GBP), 1 £=1,18 €. Lisäksi käytössä on Jerseyn punta; omat setelit ja kolikot, jotka eivät käy muualla Britanniassa. Euroja otetaan vastaan monissa paikoissa.
Ilmasto: talvet ovat leudot ja kesät viileät
Miten pääsee: Jerseylle pääsee niin Lontoosta kuin monilta pikkukentiltäkin. Saarelle lentävät useat eri lentoyhtiöt. Lautalla pääsee Etelä-Englannin Poolesta, Portsmouthista tai viehättävästä Weymouthista.
Majoitus: vaihtoehtoja on perinteisistä bed&breakfast -huoneista viiden tähden hotelleihin, joissa on kylpylöitä ja palkittuja ravintoloita. Saarella on runsaasti hotelleja, mutta kesäaikaan majoitus kannattaa varata ajoissa.

Muita Kanaalisaaria: Guernsey ja Sark, jossa autoilu on kokonaan kielletty. Matkaa taitetaan traktoreilla, hevoskärryillä ja polkupyörillä. Näille saarille pääsee Jerseystä lautalla. Guernseyyn vie myös pienkone.

www.jersey.com

PLUSSAT



Corbiere-majakka valaisee rannikkoa.



Patikointi on pyöräilyn ohella suosituimpia liikuntamuotoja niin paikallisten kuin matkailijoidenkin keskuudessa.

o Hintataso
o Toimiva ja edullinen joukkoliikenne
o Mielenkiintoiset nähtävyydet

MIINUKSET

o Ihmispaljous kesäkuukausina
o Vilkas liikenne



Jerseyn kadut ovat tulvillaan katusoittajia.



Mereneläviä tarjoillaan jokaisessa ravintolassa.



Pyöräilyreitit ovat hyvin merkittyjä.